

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2014r.

Sąd Okręgowy	w Ostrołęce	Wydział III
Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych		

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Monika Obrębska

Protokolant: sekr. sądowy Przemysław Dudziński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 września 2014 r. w O.

sprawy z odwołania L. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania L. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 24 kwietnia 2014r. znak (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję, w ten sposób że przyznaje L. N. prawo do emerytury począwszy od 01.04.2014r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24.04.2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił L. N. prawa do emerytury.

L. N. wniósł odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że spełnił przesłanki do nabycia uprawnień do wcześniejszej emerytury i zgromadził wymagany staż pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wskazując, że L. N. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat i legitymowania się ponad 25-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Do okresów pracy w szczególnych warunkach ZUS nie zaliczył odwołującemu okresu

zatrudnienia od 01.08.1971r. do dnia 31.03.1977r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O., ponieważ powołano się na wykaz C, który został skreślony. Ponadto w przedłożonym świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie został określony charakter pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. oraz zarządzenia resortowego. Z tych samych przyczyn do okresów pracy w szczególnych warunkach ZUS nie zaliczył też okresu zatrudnienia od 01.04.1977r. do dnia 30.11.1987r. w (...) Związku Spółek (...) w O..

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 17.04.2014r. L. N. złożył w Oddziale ZUS wniosek o ustalenie uprawnień do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z dnia 24.04.2014r. ZUS odmówił mu prawa do tego świadczenia uznając, że osiągnął wymagany wiek emerytalny 60 lat, na dzień 01.01.1999r. legitymuje się on łącznym stażem pracy w wymiarze powyżej 25 lat, lecz nie przepracował 15 lat w szczególnych warunkach.

W przedmiotowej sprawie spór sprowadzał więc się do rozstrzygnięcia, czy odwołujący zgromadził wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach.

L. N. urodził się dnia (...), zatem podstawą ubiegania się przez niego o prawo do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu (...) (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 31.12.1948r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Na okoliczność charakteru pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) odwołujący złożył do ZUS świadectwo „Wykonywania Pracy Zaliczonej do Pierwszej Kategorii Zatrudnienia”, z którego wynika, że był tam zatrudniony w okresie od dnia 1.08.1971r. do dnia 31.03.1977r. i w okresie tym stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace związane z nadzorowaniem robót melioracyjnych na stanowisku majstra budowy, wymienionym w wykazie C część III poz. 1 stanowiącym załącznik do zarządzenia z 31.03.1988r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich (k. 10 akt emerytalnych).

Na okoliczność charakteru pracy w (...) Związku Spółek (...) odwołujący złożył do ZUS świadectwo, z którego wynika, że był tam zatrudniony w okresie od dnia 1.04.1977r. do dnia 30.11.1987r. i w okresie tym stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace zgodnie z obowiązkami majstra budowy na stanowisku starszego majstra budowy (k. 11 akt emerytalnych).

Wobec zakwestionowania powyższych świadectw pracy przez ZUS, konieczne było przeprowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność ustalenia rzeczywistego charakteru pracy odwołującego w spornych okresach.

Z zeznań świadka A. H. i odwołującego przesłuchanego w charakterze strony wynika, że w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. odwołujący pracował jako majster budowy w pełnym wymiarze czasu pracy, gdzie nadzorował prace przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych. Bezpośrednio pod sobą miał pracowników na takich stanowiskach jak kopacz, tamiarz, układacz rurociągów drenarskich, zbrojarz, a więc wszystkich robotników melioracyjnych. Była to cały czas praca w terenie, gdzie wykonywali drenowanie gruntów ornych, zbrojenia do urządzeń melioracyjnych, rowy na użytkach zielonych, przejazdy itp. Do jego obowiązków należało przygotowanie budowy, nadzorowanie prac przy

zakładaniu urządzeń melioracyjnych, wykonywanych przez robotników melioracyjnych. Odwołujący musiał również pokazać podległym mu pracownikom jak dane prace należy wykonać, a czasem sam je wykonywać.

Świadek M. K. pracowała z odwołującym zarówno w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O., jak też w (...) Związku Spółek (...) w O.. Zeznała ona, podobnie jak świadek H., że odwołujący w (...) Przedsiębiorstwie (...) pracował jako majster budowy. Dodała, że ona pracowała w takim samym charakterze, ukończyła taką samą, jak odwołujący szkołę. Świadek podała, że majster budowy był odpowiedzialny za pracę wykonywaną przez podległych mu pracowników fizycznych, którzy wykonywali prace przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych. Podała, że odwołujący nadzorował prace m.in. tamiarzy, kopaczy, zbrojarzy, układaczy rurociągów drenarskich. Musiał cały czas być z pracownikami w terenie, pokazywać im, jak dane prace wykonać. Świadek podała, że ona w 1975r. przeniósł się do pracy do (...) Związku Spółek (...) w O., w którym później pracę podjął również L. N.. Świadek podała, że odwołujący w (...) w O. również pracował jako starszy majster budowy, gdzie nadzorował prace pracowników melioracyjnych, którzy zajmowali się głównie konserwacją urządzeń melioracyjnych, odmulali rowy, studzienki drenarskie, wyloty drenarskie, kosili skarpy, usuwali awarie w urządzeniach melioracyjnych. Również wówczas odwołujący musiał stale przebywać z podległymi mu pracownikami.

Odwołujący w pełni potwierdził zeznania świadka M. K.. Podał, że w (...) w O. pracował jako majster budowy, gdzie bezpośrednio nadzorował pracę pracowników fizycznych, polegające na zakładaniu urządzeń melioracyjnych. Odpowiadał za jakość i poprawność wykonywanych prac. Podał, że w takim samym charakterze pracował w (...) w O. z tym, że jego praca polegała zasadniczo na nadzorowaniu prac związanych z eksploatacją i konserwacją urządzeń melioracyjnych. Odwołujący dodał, że w trakcie zatrudnienia w (...) w O. odbywał służbę wojskową, jednak podkreślił, że przed podjęciem tej służby, jak też po powrocie z wojska, wykonywał jako majster budowy pracę w szczególnych warunkach, polegającą na nadzorze pracowników, którzy wykonywali prace przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i odwołującego w przedmiocie charakteru pracy L. N. w spornych okresach, nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerość i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Świadkowie to osoby obce dla odwołującego. Nie mają żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań. Zeznania świadków i odwołującego wzajemnie się uzupełniają, tworząc logiczną całość. Świadkowie pracowali razem z odwołującym w spornych okresach, zatem posiadali wiedzę w przedmiocie charakteru jego pracy.

Zeznania świadków znajdują też potwierdzenie w dokumentach z akt osobowych odwołującego za sporne okresy, gdzie stanowisko pracy odwołującego określane było jako „majster budowy”, bądź „starszy majster budowy”.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że zachodzą podstawy do zaliczenia odwołującemu okresów pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. od dnia 01.08.1971r. do dnia 23.04.1972r. (do daty podjęcia służby wojskowej) tj. 8 miesięcy i 23 dni, okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od 24.04.1972r. do 11.04.1974r. tj. 1 rok, 11 miesięcy i 18 dni, okres zatrudnienia w (...) w O. po odbyciu służby wojskowej od 10.05.1974r. do 31.03.1977r. tj. okres 2 lat, 10 miesięcy i 22 dni oraz okres pracy w (...) Związku Spółek (...) w O. od dnia 01.04.1977r. do dnia 30.11.1987r. tj. 10 lat i 8 miesięcy, tj. łącznie okres **16 lat, 3 miesiące i 3 dni**, kiedy to odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace, o których mowa w wykazie A dziale XIV poz. 24 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. tj. kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Odwołujący bowiem bezpośrednio kontrolował i nadzorował prace przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych, o których mowa w Dziale X poz. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. Były to prace wykonywane m.in. przez kopaczy, tamiarzy, zbrojarzy, układaczy rurociągów drenarskich, robotników melioracyjnych, konserwatorów urządzeń melioracyjnych. Stanowiska te są wymienione w zarządzeniu resortowym w dziale X poz. 1 pkt. 3,3,6-9.

Sąd uznał także za zasadne zaliczenie odwołującemu do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od dnia 24 kwietnia 1972r. do 11 kwietnia 1974r. (tj. okres 1 roku, 11 miesięcy i 18 dni), gdyż przypadła ona w okresie pracy w warunkach szczególnych w (...) w O.. Jak wynika z ugruntowanego w tym zakresie orzecznictwa Sądu Najwyższego, okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego

do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do zatrudnienia (tak np. wyrok Sądu Najwyższego z 25.02.2010r. , II UK 219/09). Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie argumentację przedstawioną w cyt. wyroku w pełni podziela i akceptuje. W świetle art. 108 ust. 1 obowiązującej od 29 listopada 1967r. ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony RP w brzmieniu pierwotnym obowiązującym do 31 grudnia 1974r., czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie.

Z tych względów Sąd uznał, że L. N. spełnił wszystkie przesłanki do uzyskania prawa do emerytury w oparciu o art. 184 powoływanej na wstępie ustawy i zmienił zaskarżoną decyzję na mocy art.477¹⁴§2 kpc, w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do emerytury począwszy od dnia 01.04.2014r. stosownie do treści art. 129 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym odwołujący złożył wniosek o świadczenie.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornych okresach jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Przedłożone przez odwołującego na etapie postępowania przed organem rentowym dokumenty były dotknięte brakami formalnymi. Dopiero na etapie postępowania sądowego po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego odwołujący w sposób niewątpliwy wykazał, że zgromadził wymagany ustawą 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.